

SOG‘LIQNI SAQLASH TIZIMIDA YARIMO‘TKAZGICH MATERIALLARINING O‘RNI, ULUSHI VA O‘SISH TENDENSIYALARI

Axmadaliyeva Gulnora Xamraqulovna

Farg‘ona jamoat salomatligi tibbiyat instituti o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada sog‘liqni saqlash tizimida ishlataladigan materiallar, ularni ishlatalish sohalari, o‘rni va ularni sog‘liqni saqlash bozoridagi o‘sish tendensiyalari ko‘rsatib o‘tilgan.

Key words: *Sog‘liqni saqlash, yarimo‘tkazgichlar, komponentlar, diagnostika, maishiy tibbiy elektronika, diagnostika, tibbiy asboblar, integral mikrosxemalar sensorlar, segmentlar.*

МЕСТО, ДОЛЯ И ТЕНДЕНЦИИ РОСТА ПОЛУПРОВОДНИКОВЫХ МАТЕРИАЛОВ В СИСТЕМЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Ахмадалиева Гулнора Хамракуловна

Преподаватель Ферганского медицинского
института общественного здравоохранения

АННОТАЦИЯ

В данной статье показаны материалы, используемые в системе здравоохранения, области их использования, их место и тенденции роста на рынке здравоохранения.

Ключевые слова: Здравоохранение, полупроводники, комплектующие, диагностика, бытовая медицинская электроника, диагностика, медицинские приборы, интегральные схемы, датчики, сегменты.

THE PLACE, SHARE AND GROWTH TRENDS OF SEMICONDUCTOR MATERIALS IN THE HEALTH CARE SYSTEM

Akhmadalievа Gulnora Khamrakulovna

Teacher of Fergana Public Health Medical Institute

ABSTRACT

This article shows the materials used in the healthcare system, their areas of use, their place and growth trends in the healthcare market.

Keywords: *Healthcare, semiconductors, components, diagnostics, consumer medical electronics, diagnostics, medical devices, integrated circuits, sensors, segments.*

KIRISH

Sog‘liqni saqlash yarimo‘tkazgichlari bozori ilovalar bo‘yicha (tibbiy tasvirlash, maishiy tibbiy elektronika, bemorlarni diagnostika monitoringi va terapiyasi, tibbiy asboblar), komponentlar bo‘yicha (integral mikrosxemalar (analog, mantiq, xotira, mikro), optoelektronika, sensorlar va diskret komponentlar) va segmentlarga bo‘linadi. Bozor o‘lchamlari va prognozlari yuqoridagi barcha segmentlar uchun qiymat bo‘yicha taqdim etilgan.

Sog‘liqni saqlash yarimo‘tkazgichlari bozorining hajmi 2023-yilda 7,47 milliard AQSh dollarini tashkil etadi va 2028-yilga kelib 12,82 milliard dollarga yetishi kutilmoqda, bu prognoz davrida 11,41 foizga o‘sadi. Sog‘liqni saqlashda ishlatiladigan ko‘plab qurilmalar yarimo‘tkazgich texnologiyasiga asoslangan. Sensorlar, integral mikrosxemalar, diskret qurilmalar, xotira quvvatini boshqarish qurilmalari va boshqalar kabi yarimo‘tkazgich komponentlari klinik diagnostika va terapevtika, tibbiy tasvirlash, portativ va uy sog‘liqni saqlash kabi sohalarda turli xil ilovalarda qo‘llaniladi. Bozor hajmi Shimoliy Amerika, Yevropa, Osiyo Tinch okeani, Lotin Amerikasi, Yaqin Sharq va Afrika kabi mintaqalarda turli tibbiy ilovalarda foydalanish uchun integral mikrosxemalar, optoelektronika, sensorlar va diskret komponentlar kabi yarimo‘tkazgich komponentlarini sotishdan olingan daromadni o‘z ichiga oladi. Tadqiqot shuningdek, bozorning asosiy parametrlarini, o‘sishga ta‘sir qiluvchi asosiy omillarni va prognoz davrida bozor hisob-kitoblarini va o‘sish sur‘atlarini qo‘llab-quvvatlash uchun sanoatda ishlaydigan asosiy sotuvchilarni kuzatib boradi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Bozor tibbiy asboblar sohasida turli xil o‘zgarishlarga guvoh bo‘lmoqda, bu esa ilg‘or yarimo‘tkazgichlarga bo‘lgan talabni oshirishi kutilmoqda. Portativ dializ mashinalari bozorda kuchayib bormoqda va Baxter kabi provayderlar pandemiyanan keyingi FDA ruxsatini oldilar, bu elektron sog‘liqni saqlash yozuvlarini bemorlarning retseptlari va davolanish ma‘lumotlariga bevosita ulash uchun mo‘ljallangan. Bunday ishlanmalar ilg‘or yarimo‘tkazgichlarga bo‘lgan ehtiyojni kuchaytirmoqda. Bemorlarni masofaviy nazorat qilish qurilmalaridan foydalanishning ko‘payishi, diagnostika va davolash usullarining rivojlanishi va yuqumli bo‘lmagan kasalliklarning yuqori darajasi kabi omillar ham sog‘liqni saqlash yarimo‘tkazgichlari bozorining o‘sishiga yordam berishi kutilmoqda.

Tibbiyot xodimlari va shifoxonalarning katta qismi hozirgi texnologik standartlarga javob bermaydigan va yangi texnologiyalarga o‘tishga qodir bo‘lmagan turli xil eskirgan uskunalardan foydalanishda davom etmoqda. Bunga qo‘sishma ravishda, yangi texnologiyalarning o‘sishi va o‘zlashtirilishiga to‘sqinlik qiladigan

bunday qurilmalarning mavjudligi va moliyalashtirilmaganligi sababli butun dunyoda ishlatilgan tibbiy texnologiyalar uchun katta bozor mavjud.

COVID-19 pandemiyasi boshlanganda, iste'molchilar va provayderlar sog'liqni saqlash xizmatidan xavfsiz foydalanish va yetkazib berish yo'llarini izlashlari sababli telesog'liqni saqlashdan foydalanish keskin oshdi. Mashhurlik ortib borayotgan teletibbiyat sohalaridan biri bu bemorlarni masofadan kuzatishdir. Bemorlarni masofadan turib kuzatish pandemiya davrida bemorlarni uyda kuzatish va davolash imkonini berib, sog'liqni saqlashga foyda keltiradi. Bundan tashqari, bemorni masofadan kuzatish bemorlarning COVID-19 virusi yuqishi mumkin bo'lgan vaziyatlarda o'tkazishi kerak bo'lgan vaqt ni sezilarli darajada qisqartirdi. Binobarin, bemorlarni masofaviy nazorat qilish tizimlariga talab keskin oshib, bunday tizimlarda ishlatiladigan yarimo'tkazgich komponentlariga sezilarli talabni keltirib chiqardi.

Tibbiy ko'rish segmenti rentgen, kompyuter tomografiyası, magnit-rezonans tomografiya va pozitron emissiya tomografiyasidan iborat bo'lib, ular tibbiy tasvirlash orqali saraton va surunkali kasalliklar kabi turli kasallikkarni tashxislashda qo'llaniladi. Sog'liqni saqlash sanoatida texnologik taraqqiyot va texnologiyaning tobora ortib borishi bilan tibbiy radiatsiya sohasida asbob-uskunalar va texnikalar nuqtai nazaridan ko'plab yutuqlar kuzatildi. So'nggi bir necha yil ichida interventions rentgenografiyaning muhim yutuqlaridan biri bu nurlanish dozasini mos ravishda oshirmsandan yuqori sifatli, yuqori aniqlikdagi tasvirlarni olish uchun asosiy va yordamchi texnologiyalarga e'tiboring ortishi bo'ldi. Tibbiy asboblar sanoatida rentgenologik diagnostika testlariga e'tibor kuchayishi va surunkali kasallikkarning ortib borayotgan yuki tufayli har yili o'tkaziladigan tasvirlash va diagnostika testlari soni ortib bormoqda.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining "Dunyo aholisining istiqbollari" ma'lumotlariga ko'ra, 65 va undan katta yoshdagilar soni barqaror o'sib bormoqda. 2050-yilga kelib, dunyoning keksa yoshdagi aholisi (60 yosh va undan katta) 2 milliardga yetishi prognoz qilinmoqda, ularning 80 foizi past va o'rta daromadli mamlakatlarda yashashi mumkin. Shu sababli, keksa yoshdagi aholi sonining ko'payishi va ortopedik va yurak-qon tomir muolajalari sonining ortib borishi tibbiy ko'rikdan foydalanishni yanada kuchaytirishi mumkin. Tibbiyat sohasida stomatologik ilovalar kamroq va qisqaroq skanerlashni talab qiladi. Listerine Professional ma'lumotlariga ko'ra, og'iz bo'shlig'i kasalliklari eng keng tarqalgan sog'liq muammosi bo'lib, butun dunyo bo'ylab o'rtacha 3,9 milliard odamga ta'sir qiladi. Shunday qilib, stomatologiya sohasida rentgen tasviriga bo'lgan asosiy talab o'rganish bozorida turli yarimo'tkazgichlarga bo'lgan talabni oshirishi kutilmoqda.

Sog'lijni saqlash yarimo'tkazgichlari bozori prognoz davrida o'rtacha darajada o'sishi kutilmoqda. 2022-yil sentyabr - Analog Devices yangi MAX77659 integral mikrosxemasi chiqarilishini e'lon qildi, taqiladigan qurilmalar, eshitish apparatlari va narsalar interneti qurilmalari uchun bitta induktorli, ko'p chiqishli quvvatni boshqarish. 2022-yil noyabr oyida BioIntelli Sense qorong'u va och teri pigmentatsiyasida qon kislorodining etarli darajasini ta'minlash uchun qayta ishslash texnologiyasi bilan birlashtirilgan patentlangan FDA tomonidan tasdiqlangan puls oksimetri sensori chipsetini chiqarishni e'lon qildi. Bunday yangiliklar ilg'or yarimo'tkazgichlarga bo'lgan talabni oshirmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda yarimo'tkazgich materiallar ko'plab ilg'or raqamli qurilmalarni quvvatlaydigan muhim texnologiya vositalaridir. Yarimo'tkazgich sanoati keyingi o'n yillikda tibbiy texnologiyalardagi yutuqlar tufayli kuchli o'sishni davom ettiradi. Bu doimiy ilmiy-tadqiqot xarajatlari va taniqli o'yinchilar o'rtasidagi raqobat bilan birlashtiriladi. Bozor turli mintaqalarda tibbiy asboblar ishlab chiqarish uchun ishlatiladigan to'rtta asosiy yarimo'tkazgich komponentlarini o'z ichiga oladi. Bozor ko'rsatkichlari sog'lijni saqlash bozorida ishlaydigan turli sotuvchilar tomonidan taklif qilinadigan yarimo'tkazgich mahsulotlarini sotishdan olingan daromadlarni o'z ichiga oladi. Mintaqalar va ilovalar bo'yicha daromadlarni taqsimlash nuqtai nazaridan, raqamlar sog'lijni saqlash sohasidagi joriy dastur tendentsiyalari asosida yarimo'tkazgich komponentlarini kuzatib boradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI (REFERENCES)

1. Mirziyoyev Sh.M. "Oliy majlisga va O'zbekiston xalqiga yo'llagan Murojaatnomasi". Xalq so'zi gazetasi. №272сон, 2-3 betlar. 21.12.2022-yil.
2. S.X. Umarov "Tibbiyot texnikasi". – Toshkent- 2014 y.
3. A.N. Remizov. Tibbiy va biologik fizika. Ibn Sino nomidagi nashriyot. – T.: 2005-yil.
4. Ливенсон А. Р. Электромедицинская аппаратура. М: 1981 г.
5. Muhammadmusayevich, E. R. (2022, April). KO'ZNING KAMCHILIKLARI VA TIBBIYOTDAGI DAVO CHORALARI. In *E Conference Zone* (pp. 124-126).
6. Ravshanbek, E. (2023). OPTICAL PART OF THE EYE AND RELATED DISEASES. *World Bulletin of Public Health*, 19, 180-181.
7. YAKUBOVA, S., NOSIROV, N., & Tulanov, O. (2018). The basic equation of the molecular-kinetic theory of gases. *Scientific journal of the Fergana State University*, 1(1), 17-19.

8. Nosirov, N. V. (2022). Bo'lajak texnologik ta'limi o'qituvchilarini tayyorlashda pedagogik-psixologik omillardan foydalanishning ahamiyati. *Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS)*, 2(4), 81-85.
9. Ahmadaliyeva, G. H. (2022). YARIMO 'TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI. *Евразийский журнал академических исследований*, 2(1), 91-93.